

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย เรื่องบทบาทการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับการปฏิบัติต่อบทบาทการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก 7 ด้าน คือ ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ด้านการเป็นผู้อำนวยการ วิชาการ การส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนา และด้านการประสานสัมพันธ์ ตามลำดับ อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนาครูและบุคลากร ด้านการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และ ด้านการส่งเสริมเทคโนโลยี ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ที่มี สถานภาพแตกต่างกันพบว่า โดยรวมมีระดับการปฏิบัติ ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะของผู้บริหารต่อการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ดังนี้

1. การเป็นผู้อำนวยการ วิชาการ

ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการ พร้อมสร้างความเชื่อมั่นค่าโครงการทางวิชาการของสถานศึกษาและห้องเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ผู้บริหารมีความรู้หลักเบื้องต้นของวิชาต่างๆที่สอนในสถานศึกษา มีความรู้ด้านวิชาการในหลักการบริหารการศึกษา และมีพรหมวิหาร 4

2. การบริหารแบบมีส่วนร่วม

ผู้บริหารควรให้สังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในรูปแบบของ คณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้งครูและบุคลากรภายใน โรงเรียน มีส่วนร่วมในการวางแผน และสามารถนำแผนงานมาปฏิบัติได้ ในการตัดสินใจทำให้ได้แผนงานที่หลากหลายจากผู้ ชำนาญและผู้เชี่ยวชาญ

3. การเป็นผู้อำนวยความสะดวก

ผู้บริหารควรอำนวยความสะดวกให้แก่ครู บุคลากรชุมชนทั้งด้านวิชาการ อาคาร สถานที่ สื่อเทคโนโลยี เพื่อให้สถานศึกษามีศักยภาพและความพร้อมเพื่อมุ่งพัฒนาการจัดการศึกษา อำนวยความสะดวกในเรื่องการจัดหาสื่อต่างๆ หนังสือ ตำราเรียน เทคโนโลยี ช่วย ในการสอนและอุปกรณ์เสริมในการเรียนรู้

4 การประสานความสัมพันธ์

ผู้บริหารต้องมีการติดต่อ ประสานความร่วมมือกับบุคคลใน โรงเรียนด้วยกันเพื่อ พัฒนาการจัดการศึกษาและกิจกรรมของโรงเรียน มีการติดต่อสัมพันธ์ทั้งบุคคลใน โรงเรียน นอกโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานของรัฐ องค์กรท้องถิ่น

5. การพัฒนาครูและบุคลากร

ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนครูและบุคลากรใน โรงเรียนในเรื่องการ ฝึกอบรม การให้ความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อสถานการณ์อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาครู เข้าอบรมอย่างต่อเนื่อง พัฒนาครูเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และส่งเสริมให้ครูเข้าอบรม UTQ ทุกคน

6. การสร้างแรงจูงใจ

ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจให้บุคคลในองค์กรร่วมมือกันทำงาน มีประสิทธิภาพเพื่อ บรรลุผลสัมฤทธิ์ ควรคำนึงถึงการตอบสนองจุดมุ่งหมายขององค์กร ตัวบุคคลควมคู่กันไป ผู้บริหารเป็นที่ยอมรับของชุมชนให้ความร่วมมือกับชุมชนเป็นอย่างดี

7. การประเมินผล

ผู้บริหารต้องมีการประเมินผลเพื่อปรับปรุงการสอน การเรียนและรวมการบริหาร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของโรงเรียน มีการนิเทศภายใน ส่งเสริมเสนอแนะ ข้อคิดเห็นจนทำให้ครูได้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

8. การส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา

ผู้บริหารการวิจัยและพัฒนาเน้นการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถพัฒนาคุณภาพทางการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเล็งเห็นความสำคัญของการวิจัยและการพัฒนาครูทุกคนมีงานวิจัยในชั้นเรียนทุกคน

9. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เมื่อเน้นการสร้างความสำเร็จ อันดี การร่วมกลุ่มกันใน โรงเรียนในการติดต่อกันทุกอย่าง มีการสร้างความเข้าใจอันดีต่อบุคคลในชุมชน ต้องมีความบริสุทธิ์ใจและตรงไปตรงมา

10. การส่งเสริมเทคโนโลยี

ผู้บริหารการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีสามารถกระทำได้โดยจัดให้มีการบริหารแหล่งเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเช่นกัน ส่งเสริมและพัฒนาจัดหาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพราะสื่อเป็นสิ่งที่ช่วยให้ครูและ ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวกยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากการวิจัย บทบาทการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 อภิปรายผล ดังนี้ บทบาทการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามสถานภาพแตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า บทบาทการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีระดับการปฏิบัติโดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้มาตรฐานและระเบียบเดียวกัน ไม่ว่าจะเป็นพันธกิจ ยุทธศาสตร์ กลไกและเป้าหมายในการบริหารส่วนอิงมาจากภารกิจของกระทรวง และประกอบกับผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการคล้ายคลึงกันเพื่อให้สถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นไปตามมาตรฐานเดียวกัน การวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัส วิชาวเจริญ (2553 : 71) ได้ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนแม่อนินวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ว่า ผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ให้ข้อมูลไว้ว่า ได้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ซึ่งได้จัดการศึกษาโดยยึดหลักการให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม แบ่งโครงสร้างการบริหาร

เป็นฝ่าย พร้อมขอขยายของงานส่งเสริมให้คณะกรรมการนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน จัดทำระบบสารสนเทศ/ระบบฐานข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน กำกับงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย สำหรับปัญหาที่พบส่วนน้อยได้เสนอไว้ดังนี้ กระจายอำนาจไม่ทั่วถึงบุคลากรในแต่และฝ่าย ไม่ได้ทำงานร่วมกันอย่างแท้จริง และบทบาทร่วมในการจัดกิจกรรมของคณะกรรมการ ผู้ปกครองของโรงเรียนยังไม่ชัดเจน โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้ การบริหารควรจัดทำในรูปแบบคณะกรรมการเพื่อช่วยในการตัดสินใจ และควรให้คณะครูทุกท่านแสดงความคิดเห็นร่วมกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประพันธ์ ศรีอัยเพชร (2547 : 64-65) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์โรงเรียน ตำบลแม่ช้าง อำเภอสนม กำแพง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การให้คำปรึกษาและการมีส่วนร่วมในการบริหารและการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมส่งเสริมให้โรงเรียน ดำเนินการจัดการศึกษา สนับสนุนให้โรงเรียนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร ส่วนการแสวงหาและให้การสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ ครุภัณฑ์ และวิทยากร ภายนอก หรือภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่ได้มีส่วนร่วมส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งความรู้ในชุมชนแสวงหาภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อถ่ายทอด ความรู้ให้แก่นักเรียน สำหรับการร่วมจัดกิจกรรมสร้างพัฒนาการเรียนในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ทั้งในและนอกโรงเรียน พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มีส่วนร่วมสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่วนการประสานงานและการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของโรงเรียนกับองค์กรในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชน พบว่าคณะกรรมมีส่วนร่วม สนับสนุนให้ชุมชนใช้โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ไม่สอดคล้องงานวิจัยของ สุทธิรักษ์ ศรีวรรณ (2549 : 131-140) ศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นของ โรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกประถม จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าโดยภาพรวมผู้บริหารและครูมีความเห็นตรงกันว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน 5 หลักการ มีการกระจายอำนาจ การมีส่วนร่วม การประสานงาน การริเริ่ม การตรวจสอบได้ค่อนข้างมาก แต่ปัญหาคือ การกระจายอำนาจยังขาด ภาวะเบียบที่ชัดเจน ไม่ทั่วถึง โครงสร้างบางงานบริหารงานโดยรับคำสั่งจากเบื้องบน บุคลากรผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมต่อนโยบายโรงเรียน ค่อนข้างน้อย การประสานงานไม่ทั่วถึง ลำช้า บางครั้งกระชั้นชิดเกินไป ขาดความชัดเจน ไม่ต่อเนื่องมีแต่การสั่งการ ขาดการ ประสานและติดตามผล บุคลากรไม่กล้าแสดงออก การริเริ่มสร้างสรรค์ของบุคลากรมีน้อย ระบบการนิเทศติดตามยังไม่เต็มที่ ขาดความต่อเนื่อง ควรมีหลักในการกระจายอำนาจที่

ชัดเจนต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาโรงเรียน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เท็ดคักกี้ จันเสรี (2549 : 80) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียน เขตเทศบาลตำบลจอมทอง อำเภอจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษายังมีน้อย เมื่อพิจารณา ในรายละเอียดพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในด้านการอบรมเลี้ยงดูเด็กที่บ้านมีมากและการมีส่วนร่วมสนับสนุนการเรียนรู้ การติดต่อสื่อสาร การจัดสภาพแวดล้อม ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อย ส่วนความต้องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นได้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการทำหลักสูตรสถานศึกษาโดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ดังนั้น หลักสูตรที่สอนในสถานศึกษาต้องมีส่วนร่วมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นผู้สอนหรือผู้รับการสอน สถานศึกษาควรให้ผู้เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการบริหารด้วย

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการจัดหาแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาที่เพียงพอและสอดคล้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้น การจัดหาแหล่งการเรียนรู้สามารถหาได้จากทุกแห่งไม่ว่าจะในสถานศึกษาหรือภายนอกสถานศึกษา

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการให้รางวัลที่เหมาะสมแก่ครูและนักเรียนที่ประสบผลสำเร็จและมีผลงานดีเด่น ดังนั้น ในสถานศึกษาแต่ละแห่งควรหารางวัลให้กับครูและนักเรียนเพื่อเป็นแรงจูงใจในการสร้างความสำเร็จ

1.4 ผลการวิจัยพบว่า ควรมีการประเมินสื่อการเรียนรู้ที่นำมาใช้ประกอบในการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น สถานศึกษาควรจัดหาสื่อการเรียนการสอนต้องได้มีมาตรฐาน โดยผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายสาขา

1.5 ผลการวิจัยพบว่า ควรส่งเสริม ยกย่องชมเชยผลงานของครูที่มีผลงาน วิจัยที่ดี มีคุณภาพ โดยการให้รางวัลในรูปแบบต่างๆ ดังนั้น ครูที่มีผลงานวิจัยดีเด่น ควรส่งเสริมให้ศึกษาต่อในสาขาวิชานั้น

1.6 ผลการวิจัยพบว่า ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมความเคลื่อนไหวของสถานศึกษา ดังนั้น ต้องมีการประสานชุมชนเพื่อดึงชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเรื่องส่งเสริมเทคโนโลยีในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2.2 ควรวิจัยเรื่องการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

2.3 ควรวิจัยเรื่องการพัฒนาครูและบุคลากร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY